

Nicolas Maslowski

Pracoviště historická sociologie FHS UK

Posudek vedoucího

Praha 9.9.2015

Bc. Volha Smalianchuk napsala magisterskou práci na oboru Historická sociologie pod titulem: "Běloruská národní myšlenka v samizdatových periodikách BSSR v letech 1970-1985". Práce, co do počtu stránek, poznámkového aparátu, seznamu literatury, odpovídá požadavkům magisterských prací.

Práce je rozdělena do tří velkých kapitol:

1. Národně-historický kontext v běloruském tisku 19. a začátku 20. století
2. Kulturní a demokratická hnutí v Běloruské sovětské socialistické republice v letech 1970-1985 a jejich činnost
3. Běloruská národní myšlenka v samizdatových periodikách BSSR v letech 1970-1985

Výzkumným předmětem diplomové práce je „samizdat jako základní nástroj národní inteligence pro šíření svých myšlenek a agitace širších vrstev obyvatelstva, aby se připojili k národnímu hnutí.“ (str.9).

Výzkumná práce vychází z hypotézy, „že běloruská národní myšlenka na stránkách samizdatových periodik byla kombinací národních a kulturních prvků. Důvodem byl nezavršený proces formování běloruského národa ve dvacátých letech 20. století a postupné zničení národní inteligence v době stalinského teroru.“ (str.10)

Autory debat o běloruské identitě můžeme považovat jako součást národního hnutí, jehož úspěchy jsou diskutabilní. Proto taky analytický rámec nacionalismu a národních hnutí (Hroch, Gellner, Smith atd.) se zdá být velmi adekvátní. Autorka nezapomíná ani na autorku Alenu Markovou, která pracovala přímo nad otázkou bělorusifikace Běloruska. Když uvážíme, že autorka čte v polském jazyce, můžeme litovat, že nevyužila více publikací v polštině, které k tomuto tématu existují. Druhý stupeň využitého analytického rámce je úloha „demokratické činnosti“, „disidentského“ anebo „undergroundového“ hnutí. Tady se mi opět zdá být použitý rámec jako trefný, i když nedostatečně zdůvodněný. Termín „podzemí“, by se mohl ukázat přesněji než polysémantický „underground“.

Výběr samotných samizdatů nejsem schopen posoudit. Ale pokud první dvě kapitoly představují přesvědčivou, i když občas hodně zkratkovitou analýzu, srdce této práce, které je obsaženo v třetí části, trpí nedostatky. Metoda neodpovídá ani klasické obsahové analýze, ani k ní nepředstavuje relevantní alternativu.

Ale i přes tyto závažné nedostatky se mi zdá třetí část přínosná svými poznatky a elementy analýzy, které mi pomohly lépe pochopit běloruskou situaci. Terénní práce s archivy i přes své metodologické nedostatky, obohacuje svoji šířkou. Je mi líto, že prameny nebyly lépe analyzovány, a že práce byla odevzdána v rychlosti, ani že by byl čas konzultovat její nedostatky s vedoucím.

Z těchto všech důvodů, navrhuji hodnotit práci známkou dobře až velmi dobře, podle výsledku obhajoby.

Nicolas Maslowski